

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.11/2023/5.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2023. június 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közúti veszélyeztetés büntette miatt terhelt1 szerződéses szakaszvezető vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2023. január 24. napján kihirdetett 43.Kb.88/2022/18. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2023. január 24. napján kihirdetett 43.Kb.88/2022/18. számú ítéletével terhelt1 szerződéses szakaszvezető vádlottat az ellene a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti veszélyeztetés büntette miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett arról, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[2] Az ítéletet a vádlott és védője tudomásul vette, míg az ügyész a vádlott terhére, a bűnösség megállapítása és a büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

[3] Az ügyész a fellebbezése írásbeli indokolásában nem értett egyet az ítélet azon megállapításával, hogy a vádlott tagadásával szemben kizárólag tanú3 tanú vallomása áll rendelkezésre személyi bizonyítékként, valamint a vádlott és a tanú vallomása közötti ellentmondást az igazságügyi műszaki szakértő véleménye alapján sem lehetett feloldani. Vitatta az elsőfokú bíróság azon következtetését, hogy a szakértői vélemény csak abban tudott kategorikusan állást foglalni, hogy közvetlenül az ütközés előtt a vádlott nem hajtott végre irányváltást, ellenben fékezett.

[4] Az ügyész álláspontja szerint az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan, a bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Utalt arra, hogy maga a bíróság is megállapította, hogy a kívülálló tanú vallomása következetes, mely tanúvallomást a szakértői vélemény sem tudta cáfolni abban a két lényeges kérdésben, hogy a vádlott az ütközést megelőzően balra irányuló kormányozdulatot tett és gyorsított. Érvelése szerint az a körülmény, hogy a szakértői vélemény szerint közvetlenül az ütközést megelőző pillanatban a vádlott által használt jármű „bólintó” helyzetben volt – mely fékezésre utal – és az úttestre felfestett terelővonallal párhuzamosan haladt, nem zárja ki azt – amit a szakértő sem tudott cáfolni – hogy ezt megelőzően a vádlott gyorsítással és kormányozdulattal veszélyhelyzetet idézett elő. Az ütközést megelőző eseményekre nézve ugyanis a szakértő nem tudott egyértelműen nyilatkozni.

[5] A szakértő által tett megállapítást elfogadva egyebekben megjegyezte, hogy életszerű, hogy az ütközés előtti pillanatban az ütközés biztos bekövetkezését felmérve a korábban a sebességét növelő vádlott fékezett annak érdekében, hogy a két jármű ütközését elkerülje, szándéka ugyanis kizárólag a veszélyhelyzet kialakulására terjedt ki, a járművek összeütközésére, így saját gépkocsija rongálódására már nem. Mindezek alapján álláspontja szerint a bíróság helytelenül következtetett arra, hogy az igazmondásra nem kötelezett vádlott következetlen vallomásával és a szakértői megállapításokkal szemben a hamis tanúzás törvényi következményeire több esetben figyelmeztetett kívülálló tanú vallomása alapján a vádlott bűnössége nem állapítható meg. Fentiekre tekintettel az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta és azt, hogy a másodfokú bíróság mondja ki bűnösnek a vádlottat a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntetében, vele szemben szabjon ki szabadságvesztés büntetést, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel, továbbá a közúti járművezetéstől határozott időtartamra tiltsa el.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.145/2023/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségét a perrendszertől eljárása során teljesítette, beszerzett és megvizsgált minden olyan bizonyítékot, amely a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálásához szükséges volt. Ennek ellenére az általa megállapított tényállás részben megalapozatlan a Be. 592. § (2) bekezdés ab), b), és d) pontjaiban írt okból, mivel hiányos, részben felderítetlen és téves ténybeli következtetést tartalmaz. Ez a részleges megalapozatlanság véleménye szerint a másodfokú eljárás során kiküszöbölhető.

[7] Úgy foglalt állást, hogy az elsőfokú katonai tanács az indokolási kötelezettségének eleget tett, elszámolt azzal, hogy a vádtól eltérő tényállást a bizonyítékok mérlegelése útján mely bizonyítékokra alapította, azonban indokolása nem teljes körű, mivel bizonyos lényeges körülményeket figyelmen kívül hagyott és a vádlottat terhelő bizonyítékokat összehatásukban nem értékelte. Hangsúlyozta, hogy tanú3 tanú az eljárás során mindvégig következetes vallomást tett, miszerint a sértett sávváltása alkalmával a vádlott gyorsított, gázfröccsöt adott (emiatt korom dőlt ki a vádlotti gépjármű kipufogójából), a gépjárművét balra húzta, aminek következtében a két gépjármű összeütközött. Felhívta a figyelmet arra, hogy tanú3 kívülálló tanúként, közvetlen forrásból számolt be az eseményekről. Ezzel szemben a vádlott védekezése következetlen volt atekintetben, hogy miért a két forgalmi sávot elválasztó terelővonal közelében közlekedett, mivel ennek többféle indokát is adta.

[8] tanúl sértett-tanú a vádlott közlekedési szabályszegését nem, csak a gépjárművek ütközését észlelte. Ő maga a manőver megkezdésekor úgy ítélte meg, hogy végre tudja hajtani a besorolást a külső sávba anélkül, hogy az bármilyen veszélyhelyzetet eredményezne. Elmondta, hogy a balesetet követően tanú3 odament hozzá és jelezte neki, hogy a baleset azért következett be, mert a vádlott balra húzta a kormányt és gyorsításba kezdett. Ebből következően a sértett és tanú3 tanú vallomása egybevág atekintetben, hogy a sávváltás a vádlott magatartásra nélkül biztonságosan végrehajtható volt (lett volna).

[9] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság is rögzítette, hogy az igazságügyi műszaki szakértői vélemény alapján tanú3 tanú nyilatkozatai kategorikusan nem zárhatók ki, a szakvélemény alapján csak annyi bizonyos, hogy az ütközést követlenül megelőzően nem történt irányváltás, továbbá, hogy a vádlott az ütközés előtt fékezett. Fentiekén túlmenően figyelembe véve a szakértő által meghatározott, a vádlotti és sértetti gépjármű baleset előtti és ütközéskori haladási sebességének adatait, az állapítható meg, hogy a vádlott a gépkocsijával kb. 40 km/h-s sebességről kb. 53 km/h-ig felgyorsított, ami tanú3 nyilatkozatát erősíti. Összességében az elsőfokú katonai tanács mérlegelő tevékenysége nem felel meg a logika szabályainak. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a tényállás főügyészszégi átiratban írtak szerinti kiegészítését és helyesbítését, a vádlott bűnösségének megállapítását, pénzbüntetés és közúti járművezetéstől eltiltás kiszabását és a bűnügyi költség viselésére kötelezését indítványozta.

[10] A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészszég képviselője az átiratban írtakat változtatás nélkül fenntartotta. Álláspontját összefoglalva hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat összehátasukban nem értékelte, így indokolási kötelezettségének csak részben tett eleget. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság bár törvényes bizonyítéknak tekintette tanú3 vallomását, azonban mégsem fogadta el annak ellenére, hogy a sértett, tanúl is úgy nyilatkozott, hogy érzése szerint biztonságosan végre tudta volna hajtani a sávváltást. Kiemelte, hogy az igazságügyi műszaki szakértői vélemény nem cáfolja kategorikusan tanú3 tanú vallomását, sőt erősíti azt. Továbbra is azt indítványozta, hogy a másodfokú katonai tanács a tényállás kiegészítését és helyesbítését követően a Be. 606. § (2) bekezdése alapján változtassa meg az elsőfokú ítéletet, mondja ki bűnösnek a vádlottat a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti veszélyeztetés büntetében és őt a példás katonai szolgálatára és a kifogástalan közlekedési előéletére tekintettel ítélje pénzbüntetésre és határozott időre tiltsa el a közúti járművek vezetésétől.

[11] A vádlott az utolsó szó jogán továbbra is vétlenségét hangsúlyozta és rávilágított tanúl sértett tanú vallomásai közötti ellentmondásokra. Érvélese szerint ő a saját sávjában, azaz a külső sávban közlekedett, a sávon belül egyik irányba sem tért ki, egyenesen haladt. Utalt a szakértői vélemény ezt alátámasztó megállapítására, miszerint amennyiben balra kormányozott volna a balesetet közvetlenül megelőzően, a sértetti gépkocsin abroncs elkenődésnek kellett volna keletkeznie. tanú3 tanú vallomását megkérdőjelezve előadta, hogy amennyiben gyorsított volna az ütközés előtt, akkor a baleset nem az adott helyen történt volna, hiszen a sértett gépjárműve eleve gyorsabban közlekedett, mint ő, ha emelte volna a sebességét, méterekkel előrébb következett volna be a baleset. Megjegyezte, hogy az ütközést követően nyomban lefulladt az egyebekben 26 éves – tehát igen régi –

gépjárművével, azt próbálta újraindítani, eközben valóban távozatott valamennyi füst a dízel üzemű járműből. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[12] Az ügyész által bejelentett fellebbezés tartalmára figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen felülbírált.

[13] A teljes körű felülbírálatra tekintettel a másodfokú katonai tanács vizsgálta az ügyben az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a felmentő rendelkezés meghozatalára vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét.

[14] A fellebbviteli katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta, eljárási szabálysértésre, ezen belül hatályon kívül helyezést eredményező abszolút vagy relatív eljárási szabálysértésre a jogosultak sem hivatkoztak. Törvényesen, mérlegelési jogkörében járt el a törvényszék, amikor nem követte a vádirati indítványt, és nem büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás keretében bírálta el az ügyet. A másodfokú tanács álláspontja szerint is hiányzott a büntetővégzés meghozatalának a Be. 740. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétele, az ügy nem tekinthető egyszerű megítélésűnek.

[15] Az ítéltábla megállapította továbbá, hogy az elsőfokú katonai tanács az előkészítő ülést a Be. LXXVI. fejezetében írt szabályok betartásával folytatta le. A vádlott felé intézett figyelmeztetések a jegyzőkönyv tanúsága szerint mindenre kiterjedőek voltak és mindenben megfeleltek a törvényi előírásoknak.

[16] Az előkészítő ülésen a vádlott a bűnösségét a vádirat szerinti cselekményben nem ismerte el, tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, ezért, valamint a további bizonyítás szükségessége okán a katonai tanács a Be. 503. § (1) bekezdése alapján a vádról tárgyaláson határozott.

[17] Megalapozottan foglalt állást az elsőfokú bíróság tekintetben, hogy jelen ügy igazságügyi műszaki gépjármű szakértői vélemény hiányában nem bírálható el. Ezért helyesen járt el, amikor – helyt adva a védő indítványának is, az ügyész ellentétes álláspontjával szemben – igazságügyi műszaki gépjármű szakértőt rendelt ki. A szakértő kirendelő végzése egyebekben példásan precíz, az ügy érdemi megítélését befolyásoló releváns kérdések megválaszolására irányult.

[18] Az elsőfokú katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a

bizonyítékokat körütekintően értékelte és indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

[19] A vádlott az előkészítő ülésen de a tárgyaláson is tagadta a bűnösségét. Mindvégig következetesen adta elő, hogy folyamatosan, egyenletes tempóban, 45 km/h körüli sebességgel haladt az érintett útszakaszon a külső sávban, amikor a tanú1 sértett által vezetett gépjármű bevágott elé. Kitarott amellett, hogy ő a sértett által kezdeményezett irányváltást megelőzően intenzív gázt nem adott, illetve irányváltást sem eszközölt, amikor pedig észlelte tanú1 megkezdett sávváltását, fékezni kezdett.

[20] A törvényszék katonai tanácsa már a fent hivatkozottak szerint is helyt adott a védő igazságügyi műszaki gépjármű szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának, illetve tanúként hallgatta ki tanú1t, az általa vezetett gépjárműben utazó feleségét, tanú2-t és tanú3t. Tekintettel az ügyész által ezt követően előterjesztett bizonyítási indítványra, a tárgyalásra rövid úton idézte szakértő2 igazságügyi műszaki gépjármű szakértőt, aki az aznapi tárgyaláson – a bíróság hatékony intézkedésének köszönhetően – megjelent és így a meghallgatására nyomban sor is kerülhetett. Az elsőfokú katonai tanács ezen túlmenően ismertette az ügy elbírálása szempontjából releváns okirati bizonyítékokat.

[21] A törvényszék ítéletének indokolásában a [14] bekezdéstől [26] bekezdésig a szükséges terjedelemben és gondosan értékelte az általa megismert bizonyítékokat, logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért a vádlott bűnösségét tagadó védekezését fogadta el a tényállás alapjául.

[22] A bizonyítékok értékelése, összevetése és az azokból való következtetés levonása során logikai hibát nem vétett, az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A másodfokú katonai tanács megjegyzi, hogy az ügyészi állásponttal szemben tanú1 vallomása valójában nem tekinthető tanú3 tanúvallomását aggálytalanul alátámasztó vallomásnak, hiszen a sértett tanú a 18. naplószám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített vallomása szerint csak tanú3 elmondása alapján tett tanúvallomást, amit abban előadott, azt mind tanú3tól hallotta, ő maga nem tapasztalta a vádlotti gépkocsi ütközés előtti gyorsítását, balra kormányozását, tehát a vádlott ütközés előtt tanúsított közlekedési magatartásáról saját közvetlen tapasztalása nem volt. A felesége, tanú2 a haladásuk során a külvilággal nem foglalkozott, csak a gépkocsijukat ért ütésre lett figyelmes.

[23] Ehhez képest az igazságügyi szakértő a tárgyaláson is megerősítette, hogy a balesetben érintett járművek teljesen objektív bizonyítéknak tekinthető sérüléseinek szakértői módszerekkel történő vizsgálata alapján nincsen nyomszerű bizonyíték a vádlotti gépjármű irányváltására, de a vádlotti jármű gyorsítására sem. Ezzel szemben a vádlotti jármű fékezésére vont le következtetést a jármű sérülései alapján, hozzátéve azt, hogy a szakértői vizsgálat alapján a sértett féktávolságon belül kezdte meg a sávváltását. Hangsúlyozni kell, hogy az elsőfokú katonai tanács – helyesen – ezzel együtt sem azt rögzítette ítéletében, hogy

tanú3 tanú valótlan vallomást tett, hanem azt, hogy a vádlott és a tanú vallomása közötti ellentmondást az igazságügyi műszaki szakértői vélemény alapján sem lehetett ítéleti bizonyossággal feloldani. Ellenben a szakértői vélemény alkalmas volt arra, hogy kételyt ébresszen a tanúvallomás hitelessége iránt.

[24] A fentiek alapján, a bizonyítékok összevetése, mérlegelése után a törvényszék katonai tanácsa az ítélet [10] – [12] bekezdéséig a vádlottat a büntetőjogi felelősség alól felmentő tartalmú történeti tényállást állapított meg.

[25] A fellebbviteli katonai tanács álláspontja szerint a törvényszék ítéletének tényállása megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a felülbírálata alapjául elfogadta.

[26] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Az ügyész a fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott, az ügy előrevitelét szolgáló és az elsőfokú katonai tanács által vizsgált bizonyítékokon túli bizonyítékokra vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, ezért a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül elsődlegesen a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

[27] Az elsőfokú bíróság a ténybíró, feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összességében értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövető személyével összefüggő, a cselekményére kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa.

[28] Az ítéltábla álláspontja szerint e kötelezettségének a törvényszék katonai tanácsa maradéktalanul eleget tett. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács által megvizsgált és összevetett bizonyítékok alapján megállapított és a felülbírálat során is irányadó tényállás alapján ítéleti bizonyossággal nem lehetett levonni azt a következtetést, miszerint a vádlott megszegte a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezést, és ezáltal más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek tette ki. Így a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti veszélyeztetés büntetében nem állapítható meg a bűnössége. Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a vádlottat bizonyítékok hiányában felmentette az ellene emelt vád alól.

[29] A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

Budapest, 2023. június 2.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette hb. százados s.k.

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 43.Kb.88/2022/18. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.11/2023/5. számú végzése folytán 2023. június 2. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. június 2.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke